

ਮਜ਼ਦੂਰ

ਢਿੱਡ ਵਿੱਚ ਅੰਨ ਦਾ ਦਾਣਾ ਨਹੀਂ,
ਤਨ ਉੱਪਰ ਪੂਰੇ ਕੱਪੜੇ ਨਹੀਂ।
ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਮਤ ਦੀਆਂ ਲਕੀਰਾਂ ਨਹੀਂ,
ਇਨਸਾਨ ਹੈ..ਕੋਹਲੂ ਦਾ ਬੈਲ ਨਹੀਂ,
ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ,
ਫਿਰ ਵੀ ਜੀ-ਜੀ ਕਹਿੰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ, ...
ਐਪਰ ਚਾਲ ਨਿਰੰਤਰ ਚਲਦਾ ਹੈ,
ਮਨ ਵਿੱਚ ਰਤਾ ਵੀ ਹਉਮੈਂ ਨਹੀਂ।
ਦੌਰੇ ਦਿਲ ਦੇ ਕੀ ਹੁੰਦੇ....?
ਬਲੱਡ-ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵੱਧਦਾ-ਘੱਟਦਾ ਨਹੀਂ।
ਰੋਜ਼ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਵਾੜੇ ਵਿੱਚ,
ਗੋਲੀਆਂ ਨੀਂਦ ਦੀਆਂ ਲੈਣ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ।
ਤੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਆਸ ਦਿੱਸਦੀ ਹੈ,
ਤੇਰੇ ਹੋਠਾਂ 'ਤੇ ਮੁਸਕੁਰਾਹਟ ਹੈ,
ਤੂੰ ਕਿਰਤ ਦਾ ਦੇਵਤਾ ਹੈ,
ਕੋਈ ਚੋਰ, ਲੀਡਰ ਜਾਂ ਪਾਖੰਡੀ ਸਾਧੂ ਨਹੀਂ।

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਹੁੰਦੇ ਲੋਕ

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ

“ਮੱਘਦਾ ਰਹੀਂ ਵੇ ਸੂਰਜਾ ਕੰਮੀਆਂ ਦੇ ਵੇਹੜੇ”

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਈ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ 1 ਮਈ 1923 ਈ. ਨੂੰ ਚੋਨੋਈ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਨੂੰ
ਮਦਰਾਸ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਿਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਸਾਨ
ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਕਾਮਰੇਡ ਸਿੰਗਾਰਾਵੇਲੂ ਚੇਟਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ
ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਮੇ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਉਸ
ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹੇਗਾ। ਪਰ ਹਲਾਤ ਅੱਜ ਵੀ ਜਿਉਂਦੇ ਤਿਉਂ
ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਜਿੱਥੇ ਹੋਈ ਜਾਂਦੇ ਲੋਕ ਨੇ,

ਨੇਚ -ਨੇਚ ਖਾਂਦੇ ਜਿੱਥੇ ਗਿਰਜਾਂ ਤੇ ਜੇਕ ਨੇ,

ਉੱਤੇ ਵੱਟਦੇ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਗੱਲੋਂ ਘੁਰੀਆਂ,

ਰਹੇ! ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ

ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਹੀ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਅੱਜ ਜਿਉਂਦੀ ਤਿਉਂਦੀ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ, ਅਮੀਰ ਹੋਰ ਅਮੀਰ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਗਰੀਬ ਦਿਨੋਂ -ਦਿਨ
ਹੋਰ ਗਰੀਬ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਾਰ ਲਈ ਨਾ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਦਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ। ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਨੇ ਕਿ ਅੱਧੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਬਾਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ। ਜਿਸ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਨਾ
ਛੱਡ ਤੇ ਨਾ ਤਨ ਵੱਕਣ ਨੂੰ ਕੱਪੜਾ।

ਸਾਰੇ ਹੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਦੇ ਘੰਟੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ
ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਨਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਜਰਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਦਾ ਖੂਨ ਪੀਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੀ
ਮਿਠਾਸ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਜੇ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਦੇ ਘੁੱਟ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਰਹਿੰਦੀ ਖੁੰਹਦੀ ਕਸਰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੇ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ

ਜਿਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਕਿਰਤੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਉਜਰਤਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ
ਲਈ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਹ ਮਸਲੇ ਅੱਜ
ਵੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਤੁਸਾਈ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤਰਸਯੋਗ ਹੈ।
ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਫਸੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਮੁਸਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦਰ ਕਿਆਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਢਾਵਾਂ
ਦੇ ਲਈ ਸਭ ਕਾਨੂੰਨ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਲਤਾੜਣ ਤੇ ਨਪੀੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹਾਨ
ਫਿਲਾਸਫ਼ਰ ਦਾ ਕਥਨ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, “ਐ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਜ਼ਦੂਰੇ ਇੱਕ ਹੋ ਜਾਓ।” ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਕਿਰਤੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ
ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ -ਜੁੱਟ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਮੱਤ ਭੇਦ ਮਿਟਾ ਕੇ ਇੱਕ ਝੰਡੇ ਥੱਲੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੋਕ ਲਹਿਰ
ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਮਈ ਦਿਵਸ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕਾਮੇ ਵਿੱਚ

ਅਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ
ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ
ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਮਾਜ ਦੇ
ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ
ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ
ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ
ਬੋਨਸ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤਾ,
ਮੈਡੀਕਲ, ਆਦਿ ਕਈ ਸਹੂਲਤਾਂ
ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਵੱਡੇ
ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਤੇ ਸਬਸਿਡੀਆਂ,
ਲੇਨ ਮੁਆਫ ਆਦਿ ਆਦਿ,
ਐਸ ਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਬੀਪੀਐਲ
ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਨੇਕ ਸਹੂਲਤਾਂ,
ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ
ਸਹੂਲਤਾਂ।

ਅੱਜ ਮੈ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ ਉਹਨਾਂ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੇ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਮਾਰੇ ਪੜ ਲਿਖ ਕੇ ਵੀ ਨੋਕਰੀ ਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ
ਸਕਣ ਕਰਕੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵੱਸ ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਤੋਂ ਦਸ
ਹਜ਼ਾਰ ਮਾਸਿਕ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਰਗ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗਜ਼ਟਿਡ ਛੁੱਟੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਏਥੇ ਤੱਕ ਕਿ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ
ਐਤਵਾਰ ਛੁੱਟੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਦੀ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜਦ ਕੋਈ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਛੁੱਟੀ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਦਿਹਾੜੀ
ਕੱਟ ਲੈਂਦੇ ਨੇ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਿਕਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਵੱਖਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪੱਖੀ ਹੀ
ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਪੱਖੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਗਰ ਕੋਈ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾਉਣ
ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਵਿਚਾਰੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹੱਥ ਧੋ ਬੈਠੇ ਨੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰੇ
ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਨੂੰ ਵੱਸ ਦਸ ਤੋਂ ਬਾਰਾਂ ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਸੇ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਿਲਕੁੱਲ ਧਿਆਨ
ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਨਾ ਹੀ ਕਿਰਤ ਵਿਭਾਗ ਚੇਤੰਨ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਲੈ ਰਹੀ ਨਾਂ
ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਵਿਭਾਗ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਰਤ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੀ
ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਦੁਰਘਟਨਾਗ੍ਰਸਤ ਹੋਣ ਤੇ ਕੋਈ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ
ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕੋਈ ਮੈਡੀਕਲ ਬੀਮਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਕੋਈ ਈ ਪੀ ਐਫ ਫੰਡ ਹੀ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ
ਵਰਗ ਸਭ ਤੋਂ ਦੁੱਖੀ ਵਰਗ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਰੋਂਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾਸਤਾਨ
ਸੁਣਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇਖ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ
ਗੁਲਾਮ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦ ਸਾਰਾ ਦੇਸ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰੇ ਇਹਨਾਂ
ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬੇਖ਼ਬਰ ਮੇਲੇ ਬਲਦ ਵਾਂਗੂੰ ਪੰਜਾਲੀ ਹੇਠ ਸਿਰ ਦੇਖ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੈ, ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫਰਜ਼
ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਚਾਰੇ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਕੂਲ, ਵਰਕਸ਼ਾਪ, ਦੁਕਾਨਾਂ
ਹੋਣ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ। ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦਿਵਾਉਣੀਆਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈਆ ਜਾਣ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਛੁੱਟੀ
ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣੀਆਂ ਹਰ ਅਦਾਰੇ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ।

ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ

ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹਨ,
ਆਓ ! ਇਸ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਤੇ ਹਰ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ
ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਜ਼ਤ ਦਈਏ ਅਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰੀਏ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਘੱਟ ਰਹੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ
ਲਈ ਅੱਜ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤੇ ਅਹਿਮ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ ਇੱਕ ਅਸਲ
ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਤੇ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ
ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਕਿਰਤੀ, ਕਾਮਿਆਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ
ਹੋਵਣ ਜੀ।
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਹਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਨੇਕ ਕਮਾਈ,
ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਹੱਕ ਦੀ ਬਣਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇ, ਹਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ
ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਾਕਤ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਵੇ।

ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ
ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਸਮਾਜ ਦਾ ਢਿੱਡ ਭਰਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਨਾਲ ਹੀ ਵੱਖ
ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨ, ਸੰਗਠਨਾਂ, ਉਦਯੋਗਿਕ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਹਸਪਤਾਲ,
ਤਕਨੀਕੀ ਖੇਤਰ, ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਖੇਤਰ, ਵਣਜ ਅਤੇ ਵਿਤੀਅਕ ਖੇਤਰ, ਸਾਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਈ ਖੇਤਰ
ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1 ਮਈ 1886 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ
ਅੱਜ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਲਗਭਗ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ
ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਛੁੱਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਾ ਭਾਵ ਕੇਵਲ ਆਮ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜ ਮਿਸਤਰੀ, ਇੰਟਾਂ, ਰੇਤ, ਬਜਰੀ ਚੁੱਕਣ ਜਾਂ
ਭੱਟੇ ਤੇ ਇੰਟਾਂ ਪੱਥਣ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਮ ਜਾਂ ਖਾਸ
ਇਨਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਇਨਸਾਨ ਘਰ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲਈ ਦਾਤ, ਆਰੀ, ਪਲਾਸ, ਪੇਚਕਸ,
ਟੂਲਬਾਕਸ ਲੈ ਕੇ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਦਫ਼ਤਰ ਲਈ ਲੈਪਟੌਪ ਲੈ ਕੇ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਡਾਕਟਰ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ
ਕਲਰਕ, ਐਸ ਐਸ ਪੀ, ਡੀ ਸੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਫੌਜੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਰਤੀ ਹੋਵੇ, ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਮਜ਼ਦੂਰ,
ਸਭ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਦੇਸ਼, ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਜ਼ਮਾਨਾ ਭਾਵੇਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੇ ਨੈਟਵਰਕ ਦਾ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਸਭ ਪਾਸੇ ਔਨਲਾਈਨ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ ਪਰ
ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੇ ਔਨਲਾਈਨ ਇਹ ਸਭ ਵੀ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਤੇ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਮਾਨਾ ਕਿੰਨਾ ਵੀ
ਆਧੁਨਿਕ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਰਹੇਗੀ। ਕਿੱਤਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੁਆਰਾ
ਚਲਾਇਆ ਤੇ ਕਾਮਯਾਬ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਕਿਸੇ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਸੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਵੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਭਾਵ ਕੁਝ ਸੀਮਿਤ ਘੰਟੇ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ
ਉਸ ਫੈਕਟਰੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਅਰਥ ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਹਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਕਦਰ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਾਂਗ ਮਾਲਕ ਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ
ਨਹੀਂ ਚੱਲਦੀ, ਮਾਲਕ ਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਲਗਭਗ ਹਰ ਪਾਸੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ ਜੋ
ਮਾਲਕ ਦੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਵਤੀਰੇ ਤੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਹੋਵਣ ਜੀ।

- ਕਿਰਤੀ ਤੇ ਕਾਮਾ ਹਾਂ ਮੈਂ,
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਢਿੱਡ ਪਾਲਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਕਦੇ ਕਦੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਤੋਂ ਕੋਰਾਂ ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ,
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਆਮ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਹੁਤ ਖ਼ਾਸ ਹਾਂ ਮੈਂ,
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਚਪੜਾਸੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਹਾਂ ਮੈਂ,
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਹਰ ਇੱਕ ਦਾ ਕਾਰਡ ਅਧਾਰ ਹਾਂ ਮੈਂ,
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਅਸਮਾਨ ਹਾਂ ਮੈਂ,
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਮੂਲ ਤੇ ਵਿਆਜ ਹਾਂ ਮੈਂ,
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਹਰ ਰਮਜ਼ ਦੀ ਦਵਾ ਹਾਂ ਮੈਂ,
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਹਰ ਘਰ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਖੇੜਾ ਹਾਂ ਮੈਂ,
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਸਬਰ ਤੇ ਸੰਤੋਖ ਦਾ ਰਾਜ ਹਾਂ ਮੈਂ,
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਭੌਈ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਦਾ ਨਿਵਾਲਾ ਹਾਂ ਮੈਂ,
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਨਿੱਘੀ ਕਿਰਨ ਹਾਂ ਮੈਂ,
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਇਬਾਦਤ ਤੋਂ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਹਾਂ ਮੈਂ,
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਦੇਸ ਤੋਂ ਹੋਈ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਂ ਮੈਂ,
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।